

Heinolan kaupunki/Kaupunkisuunnittelu

Viite: Lausuntopyyntö 14.4.2025

Asia: Vesitornin asemakaavamuutos 723, ehdotusvaihe, Heinola

Heinolan kaupunki on laatimassa asemakaavan muutosta Heinolan keskustaan Vesitorninharjulle. Asemakaavan muutos koskee Keskustan (1.) kaupunginosan korttelia 36, osaa Vesitorninharjun puistoalueesta, Tornikujan katualuetta sekä yleistä pysäköintialuetta 1L700. Alueen pinta-ala on noin 0,85 ha. Kaavamuutoksella on tarkoitus mahdollistaa vesihuoltokäytöstä poistuneen vesitornin käyttötarkoituksen laajentaminen siten, että se mahdollistaa mm. nykyisten tilojen muuttamisen asuinkäyttöön. Rakennukseen mahdollistetaan myös muita sille luontevia toimintoja, kuten majoitus- ja ravintolatoiminnat sekä toimistotilat. Kaava-alue on jo aiemmin ollut osa vireillä olevaa asemakaavan muutosta 707, Ratakadun ympäristö. Vesitornin käyttötarkoituksen muuttamiseen tähtäävä kaavamuutos on erotettu erilliseksi kaavahankkeeksi elinvoimalautakunnan päätöksellä 16.10.2024.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo antaa 27.3.2025 päiväystä kaavan ehdotusvaiheen aineistosta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Viitaten osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 18.12.2024 antamaansa lausuntoon, museo toteaa, ettei hankkeelle ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Arkkitehti Kaarlo Könösen suunnittelema Heinolan vesitorni on kaupungin merkittävimpiä maisemallisia maamerkkejä. Vuonna 1951 valmistunut vesitorni sijoittuu sekä valtakunnallisesti että maakunnallisesti merkittävälle Harjupuiston alueelle (RKY 2009, MARY 2024). Maakuntainventoinnin arvojen kuvauksessa vesitornista arvioidaan, että vesitorni harjun laella on Heinolan maamerkkirakennuksia ja maisemallisesti merkittävä. Se on rakennushistoriallisesti kiinnostava esimerkki monitoimi-vesitornirakentamisesta. Harjupuisto on Suomen varhaisimpia kaupunkipuistoja, ja kuuluu Heinolan kansallisen kaupunkipuiston rajaukseen.

Museo katsoo, että kaavaehdotuksessa on otettu huomioon museon lausunnossa 27.2.2025 kaavan luonnosvaiheesta esiin tuomat puutteet. Museo esittää kuitenkin tarkennuksia kaavamääräyksiin, jotta rakennuksen kaupunkikuvallinen asema harjun lakialueen maamerkinä tulee huomioiduiksi valtakunnallisella rakennetun kulttuuriympäristön alueella ja kansallisessa kaupunkipuistossa:

- Kaavan alue, johon liittyy merkintä *at: rakennusala, jolle saa sijoittaa auton säilytyspaikan tai talousrakennuksen*, tulee varustaa merkinnällä, joka määrittää rakennelman suurimman sallitun kerrosluvun olevan 1. krs.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaehdotukseen. Museo pyytää hyväksytyn kaavan tiedoksi.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Tomi Kuljukka

rakennustutkija Sanni Hujanen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus